

סתיו 1989 – בפתחו של עידן חדש

המהפך הפוליטי במזרח גרמניה (DDR):
עדויות ופרשנויות

יום חמישי, 17 דצמבר 2009
בנין טרובוביץ', אולם כס המשפט

Aufbruchsstimmung im Herbst 1989

Die politische Wende in der DDR:
Zeitzeugenberichte und Analysen

Donnerstag, 17. Dezember 2009
Universität Tel Aviv, Trubowicz-Gebäude, Kes HaMishpat-Saal

ND-Archiv

הכנס נערך על-ידי קרן רוזה לוקסמבורג, תל-אביב,
בשיתוף מכון מינרבה להיסטוריה גרמנית, אוניברסיטת תל-אביב.

הכנס יתנהל בגרמנית ובעברית,
בליווי תרגום סימולטני.

חניה חינם תתאפשר בחניון סמולרש (שער 16), רח' ג'ורג' וייז

Konferenz der Rosa-Luxemburg-Stiftung, Büro Tel Aviv,
und des Minerva Instituts für deutsche Geschichte der Universität Tel Aviv

Die Konferenz findet in deutscher und hebräischer Sprache mit
Simultanübersetzung statt.

Kostenlose Parkmöglichkeit auf dem Smolarz-Parkplatz (Tor 16), George Wise Street

9.00–9.30 Empfang und Anmeldung

9.30–10.00 Eröffnung

José Brunner, Direktor des Minerva Instituts für deutsche Geschichte, Universität Tel Aviv

Harald Kindermann, Botschafter der Bundesrepublik Deutschland in Israel

Angelika Timm, Leiterin des RLS-Büros Tel Aviv

10.00–11.30 „Wer zu spät kommt, den bestraft das Leben“:
Die DDR 1989

- **Michael Brie**, Rosa-Luxemburg-Stiftung, Berlin
Der unvollendete Aufbruch – ein Blick nach vorn
- **Martin Sabrow**, Zentrum für Zeithistorische Forschung, Potsdam
Das „Wunder der friedlichen Revolution“ – zur Rolle der Gewalt im Herbst 1989
- **Moshe Zimmermann**, Hebräische Universität Jerusalem
Wer zu spät kommt, der verschwindet

11.30–12.00 Kaffeepause

12.00–14.00 „Wir sind das Volk“

- **Daniela Dahn**, Schriftstellerin und Bürgerrechtlerin, Berlin
Kultureller Aufbruch – DDR-Künstler zwischen revolutionärer Einmischung und restaurativer Ausgrenzung
- **Friedrich Schorlemmer**, Theologe und Bürgerrechtler, Lutherstadt Wittenberg
Die friedliche Oktoberrevolution – das uneingelöste Erbe des demokratischen Aufbruchs
- **Moshe Zuckermann**, Universität Tel Aviv (Diskutant)

14.00–15.00 Mittagspause

15.00–16.30 Diplomatische Beziehungen DDR-Israel –
5 Minuten vor 12?

- **Avi Primor**, Botschafter (i.R.), Interdisziplinäres Zentrum Herzlija
Israels Schwierigkeiten mit der deutschen Wiedervereinigung
- **Angelika Timm**, RLS-Büro Tel Aviv
Die Israel-Politik der DDR 1989/90 – Umdenken oder pragmatisches Kalkül?
- **Michael Shilo**, Botschafter (i.R.), Jerusalem
Hoffungslose Verhandlungen in Kopenhagen

16.30–17.00 Kaffeepause

17.00–18.45 Die DDR – nur eine Fußnote der Geschichte?

- **Irene Dölling**, Universität Potsdam
Geschlechterverhältnisse in der DDR – ein ambivalentes Erbe
- **Lily Gardner Feldman**, American Institute for Contemporary German Studies, Washington
Was bleibt? Der DDR-Nachlass in der Außenpolitik
- **David Witzthum**, Erstes Israelisches Fernsehen und Hebräische Universität Jerusalem
Das Ende der DDR als medialer Live-Event

18.45–19.00 Schlusswort

- **José Brunner**, Universität Tel Aviv

9.30–9.00 התכנסות והרשמה

10.00–9.30 דברי פתיחה

ז'וזה ברונר, ראש מכון מינרבה להיסטוריה גרמנית, אוניברסיטת תל־אביב

האראלד קינדרמן, שגריר גרמניה בישראל

אנגליקה טים, מנהלת משרד קרן רוזה לוקסמבורג בתל־אביב

11.30–10.00 "מי שמאחר נענש על־ידי החיים":
מזרח גרמניה 1989

- **מיכאל ברי**, קרן רוזה לוקסמבורג, ברלין
ראשיתו של עידן חדש שלא הושלם – מבט קדימה
- **מרטין סברו**, המרכז לחקר ההיסטוריה בת זמננו, פוטסדאם
"נס המהפכה השקטה" – על תפקידה של האלימות בסתיו 1989
- **משה צימרמן**, האוניברסיטה העברית בירושלים
מי שמאחר נמחק

12.00–11.30 הפסקת קפה

14.00–12.00 "אנחנו העם"

- **דניאלה דאהן**, סופרת ופעילת זכויות אזרח, ברלין
ראשיתו של עידן תרבותי חדש – אמני ה־DDR בין מעורבות מהפכנית לבידוד שמרני
- **פרידריך שורלמר**, תיאולוג ופעיל זכויות אזרח, לותרשטדט־זויטנברג
מהפכת אוקטובר השקטה – תחילתו של עידן דמוקרטי – המורשת שלא הוגשמה
- **משה צוקרמן**, אוניברסיטת תל־אביב (מגיב)

15.00–14.00 הפסקת צהרים

16.30–15.00 יחסים דיפלומטיים בין ישראל ל־DDR –
הדקה ה־90?

- **אבי פרימור**, שגריר בדימוס, המרכז הבינתחומי הרצליה
ההתחבטויות הישראליות לנוכח איחוד גרמניה
- **אנגליקה טים**, קרן רוזה לוקסמבורג בתל־אביב
מדיניות ה־DDR בנוגע לישראל 1990/1989 – חשיבה מחודשת או חישוב פרגמטי?
- **מיכאל שילה**, שגריר בדימוס, ירושלים
דו שיח חסר סיכוי בקופנהגן

17.00–16.30 הפסקת קפה

18.45–17.00 ה־DDR – הערת שוליים היסטורית בלבד?

- **אירנה דלינג**, אוניברסיטת פוטסדאם
יחסים בין המינים ב־DDR – מורשת דו־ערכית
- **לילי גרדנר פלדמן**, המכון האמריקאי ללימודים גרמניים עכשוויים, וושינגטון
מה נותר? מורשת ה־DDR במדיניות החוץ
- **דוד ויצטום**, ערוץ 1 של הטלוויזיה הישראלית והאוניברסיטה העברית בירושלים
סופה של ה־DDR בשידור חי

19.00–18.45 דברי סיכום

- **ז'וזה ברונר**, אוניברסיטת תל־אביב